

CASP2021

Koordinuotos gaminių
saugos veiklos

Internetinė
rinkos
priežiūra

Galutinė
ataskaita

Turinys

Turinys	2
Santrumpų sąrašas	2
Santrauka	3
1 Dalis	
1. IRP veiklos apžvalga	4
1.1 Įvadas ir pagrindiniai tikslai	4
1.2 Dalyvaujančių RPI apžvalga	5
2. Pagrindinės veiklos ir rezultatų santrauka	6
2.1 Veiklos sritis	6
2.2 Darbo metodas	7
2.3 Sprendimų nustatymas ir priemonių bei rezultatų kūrimas	9
2.3.1 Trikampė prekyba	9
2.3.2 Tarpvalstybinis bendradarbiavimas	10
2.3.3 Kaip vykdyti IRP	10
3. Išvados ir rekomendacijos	11
3.1 Bendros išvados	11
3.2 Įgyta patirtis	11
3.3 Rekomendacijos	12
2 Dalis	
1. Kas yra CASP?	13
Vaidmenys ir atsakomybė	13
2. HV darbo planas	14
3. HV metodo apžvalga	15

Santrumpų sąrašas

SANTRUMPA	APRAŠYMAS
CASP	Koordinuotos gaminių saugos veiklos
DG JUST	Europos Komisijos teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis direktoratas
EEE	Europos ekonominė erdvė
EISMA	Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomoji įstaiga
EK	Europos Komisija
ES	Europos Sąjunga
EVV	Ekonominės veiklos vykdytojas
HelpDoc	Pagalbos dokumentas
HV	Horizontalioji veikla
IRP	Internetinė rinkos priežiūra
ĮS	Įvadinis susitikimas
PSA	Su konkrečiais gaminiais susijusi veikla
RPI	Rinkos priežiūros institucija
VN	Valstybė (-ės) narė (-ės)

Santrauka

Tikslai

2021 m. koordinuotų gaminių saugos veiklų (angl. Coordinated Activities on the Safety of Products, toliau – CASP) projektai suteikia visoms Europos Sąjungos (toliau – ES) ir (arba) Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) šalių rinkos priežiūros institucijoms (toliau – RPI) galimybę bendradarbiauti didinant Europos bendrajai rinkai teikiamų gaminių saugą.

Projekto „CASP 2021“ internetinės rinkos priežiūros (toliau – IRP) horizontalioji veikla (toliau – HV) buvo skirta tęsti 2020 m.¹ pradėtą darbą ir plėtoti praktines priemones bei sprendimus papildomoms IRP problemoms spręsti. Įgyvendindamos mini projektus, RPI dirbo trijose pagrindinėse srityse: **trikampė prekyba** (angl. drop-shipping), **tarptvalstybinis bendradarbiavimas ir IRP vykdymas**. **Europos Komisijos** (toliau – EK) **e. priežiūros priemonė** buvo plačiai naudojama teikiant grįžtamąjį ryšį ir pasiūlymus dėl galimų patobulinimų.

Rezultatai

IRP gairės

Buvo parengtos gairės, kuriose pateikiamas priemonių rinkinys ir praktiniai patarimai, kaip vykdyti IRP, pritaikyti IRP vykdymo užtikrinimo procesus prie naujų e. prekybos formų (pavyzdžiui, trikampės prekybos) ir sukurti veiksmingus ES ir ne ES šalių bendradarbiavimo mechanizmus.

Praktinis seminaras, kaip naudotis e. priežiūros interneto roboto priemone

RPI buvo surengtas praktinis seminaras, kurio metu jos mokėsi, kaip veiksmingai naudotis naująja EK e. priežiūros priemone ir nustatyti pavojingus internetu parduodamus gaminius. Taip pat buvo surinkti RPI atsiliepimai apie jų patirtį dirbant su šia priemone ir rekomendacijos, ką reikėtų tobulinti.

Aukšto lygio informacijos apie internetines parduotuves rinkimo procesas

Buvo sukurtas procesas, skirtas RPI rinkti informaciją apie internetines parduotuves, kad būtų galima jas įtraukti į EK e. priežiūros priemonę. Siūlomas metodas užtikrins, kad būtų įtrauktos visų valstybių narių (toliau – VN) svarbiausios internetinės parduotuvės.

Išvados ir rekomendacijos

E. prekybai eksponentiškai augant, IRP svarba tik didės. Kyla naujų iššūkių, kuriuos reikia spręsti, kad RPI galėtų veiksmingai dirbti, o vartotojai būtų apsaugoti nuo pavojingų gaminių. Pagrindinis „CASP 2021“ IRP veiklos tikslas buvo įsigilinti į tris nustatytus iššūkius ir užtikrinti, kad IRP taptų neatsiejama RPI kasdienio darbo dalimi. Ateityje koordinuotos veiklos galėtų būti sutelktos į kitus su IRP susijusius iššūkius, taip sukuriant papildomų praktinių sprendimų ir papildant ankstesnėse veiklose sukurtas priemones. Parengtos rekomendacijos yra paremtos diskusijomis, vykusiomis per visą IRP veiklą.

Vartotojams

- Sekti informaciją apie pirkimo internetu pavojus ir prieš perkant gaminį patikrinti „Saugos vartuose“.

Ekonominės veiklos vykdytojams (EVV)

- Užtikrinti aukštą gaminių saugos lygį. EVV turi sekti informaciją apie saugos reikalavimus, taikomus tikslinėje ir (arba) pardavimo šalyje ar regione.
- Glaudžiai bendradarbiauti su valdžios institucijomis, siekiant užtikrinti pavojingų gaminių pašalinimą laiku, ir naudotis įmonių įspėjimo apie nesaugius gaminius sistema².
- Sudaryti palankesnes sąlygas bendrauti su RPI – pateikti kontaktinius duomenis ir jais dalytis, kai gaminiai parduodami internetu.

Europos ir nacionalinėms institucijoms

- Išnagrinėti kitus iššūkius. Skleisti projekto ir kitos gebėjimų stiprinimo veiklos (pavyzdžiui, „E-enforcement academy“) rezultatus.
- Naudoti EK e. priežiūros priemonę ir palaikyti nuolatinį grįžtamąjį ryšį, kad priemonę būtų galima nuolat tobulinti.
- Bendradarbiauti su muitine (tai yra pirmasis barjeras, neleidžiantis nesaugiems ar reikalavimų neatitinkantiems gaminiams patekti į ES rinką) bei palaikyti ir skatinti nuolat keistis informacija.
- Puoselėti ilgalaikius santykius su EVV ir kitais internetinio platinimo grandinės dalyviais bei užtikrinti glaudų bendradarbiavimą, kad būtų galima greičiau reaguoti nustačius nesaugius gaminius, taip užtikrinant geresnę vartotojų apsaugą.

¹ [OMS guidelines and toolbox](#)

² <https://webgate.ec.europa.eu/gpsd/screen/public/home>

1. IRP veiklos apžvalga

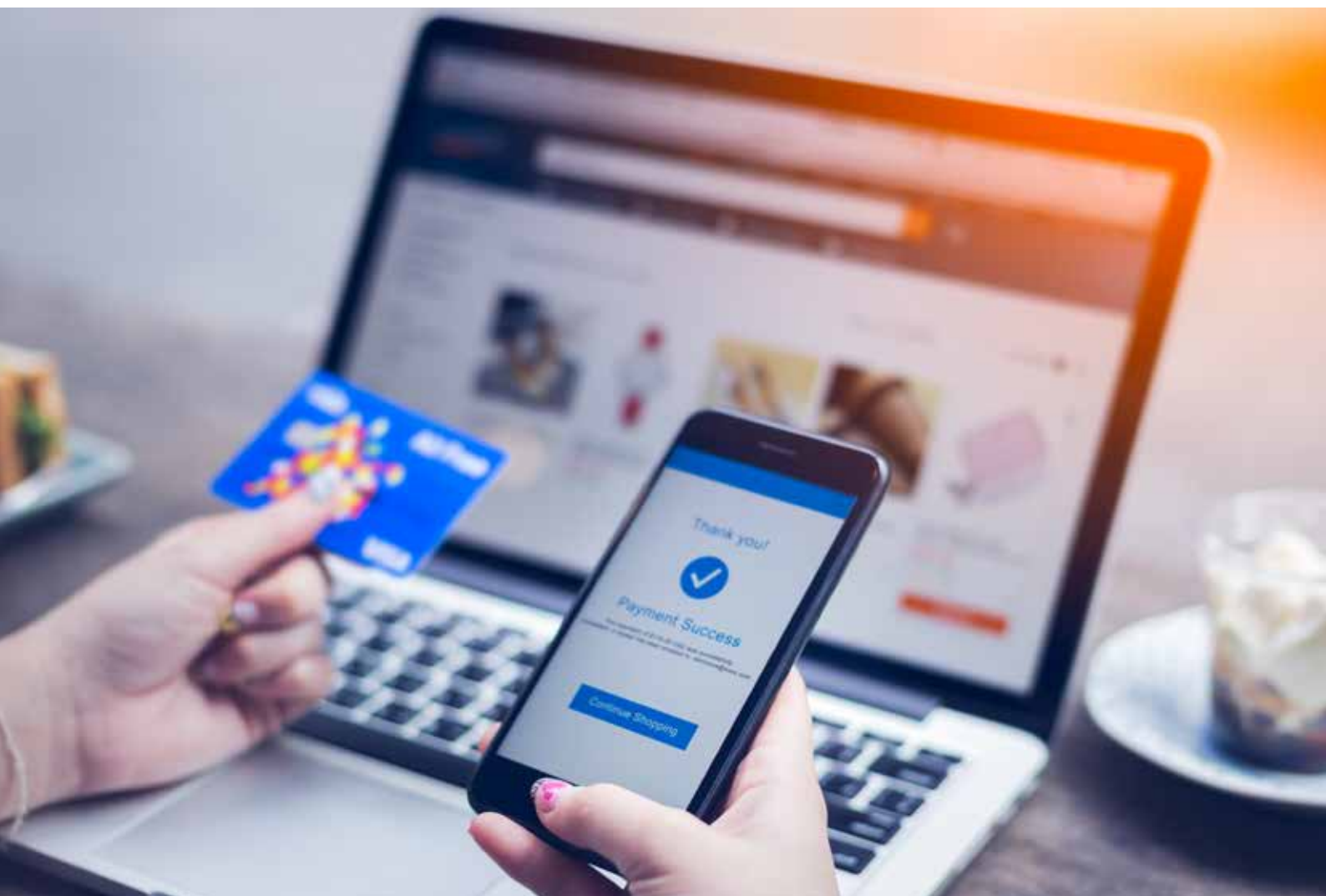
1.1 Įvadas ir pagrindiniai tikslai

E. prekyba visame pasaulyje ir toliau sparčiai auga. Šį procesą dar labiau paspartino didžiulis COVID-19 pandemijos poveikis e. prekybos modeliams ir vartotojų įpročiams³. Kai per naktį užsidarė visos fizinės parduotuvės, vartotojai pradėjo pirkti internetu. Tai labai paspartino pirkimo internetu tendenciją ir sukūrė, atrodo, nesustabdomą kilimo aukštyn procesą. Šią plėtrą dar labiau sustiprina išaugęs mobiliųjų įrenginių naudojimas, „duomenų era“, išaugusios klientų įtraukimo galimybės ir mažos e. prekybos įmonių veiklos sąnaudos. Visų šių veiksnių sąveika rodo, kad ši tendencija išliks, o IRP vaidins itin svarbų vaidmenį sprendžiant kylančius iššūkius.

Šioje IRP HV daugiausia dėmesio buvo skiriama RPI palaikymui

didinant jų IRP veiklos efektyvumą ir tam, kad IRP taptų jų kasdienio darbo dalimi. Pasiėkti šie pagrindiniai tikslai:

- nustatyti iššūkius, su kuriais susiduria RPI, ir bendrai sukurtos priemonės, specialiai pritaikytos trikampėi prekybai;
- kartu su RPI sukurtos priemonės ir gairės, skirtos spręsti joms kylančius iššūkius ir konkrečius sunkumus, susijusius su tarpvalstybiniu bendradarbiavimu;
- sukurta aukšto lygio proceso schema, kurioje pavaizduota dabartinis RPI IRP procesas, aukšto lygio informacijos apie internetines parduotuves rinkimo procesas ir kiekvienos VN internetinių parduotuvių sąrašas;
- parengtos IRP gairės, kuriose apibendrinami veiklos rezultatai ir kurias gali naudoti visos ES / EEE RPI.

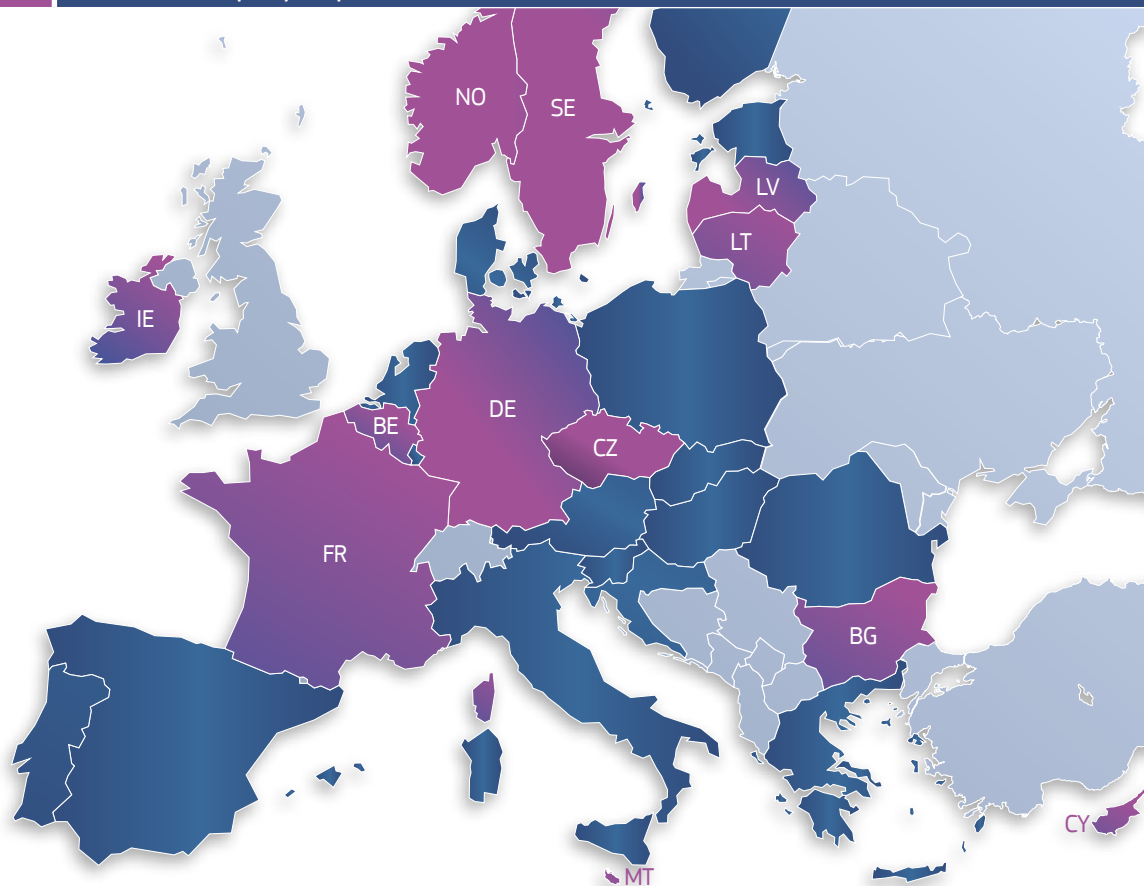
³ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/ddn-20210217-1>

1.2 Dalyvaujančių RPI apžvalga

Kaip parodyta toliau esančiame paveiksle, IRP HV dalyvavo 20 RPI iš 11 VN ir dviejų EEE šalių.

1 lentelė. Dalyvaujančios RPI

ŠALIS	RPI
Airija	Konkurencijos ir vartotojų apsaugos komisija
Belgija	Federalinė viešoji tarnyba „Ekonomika“ – Kokybės ir saugos generalinis direktoratas
	Federalinė viešoji tarnyba „Sveikata, maisto grandinės sauga ir aplinka“ – Federalinė aplinkos apsaugos inspekcija
	Federalinė viešoji tarnyba „Finansai“ – Muitinės tarnyba
Bulgarija	Vartotojų apsaugos komisija
	Valstybinė metrologinės ir techninės priežiūros agentūra
Čekija	Čekijos prekybos inspekcija
	Pramonės ir prekybos ministerija
Islandija	Būsto ir statybos tarnyba
Kipras	Darbo inspekcijos departamentas
Latvija	Vartotojų teisių apsaugos centras
Lietuva	Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba
Malta	Maltos konkurencijos ir vartotojų reikalų tarnyba
Norvegija	Norvegijos civilinės saugos direktoratas
Prancūzija	Konkurencijos, vartotojų reikalų ir sukčiavimo kontrolės generalinis direktoratas
Švedija	Nacionalinė elektros saugos valdyba
	Švedijos cheminių medžiagų agentūra
Vokietija	Tiubingeno regiono taryba. 11 skyrius „Rinkos priežiūra“
	Miunsterio rajono valdžia
	Brėmeno žemės prekybos priežiūra

2. Pagrindinės veiklos ir rezultatų santrauka

2.1 Veiklos sritis

IRP veiklos sritis buvo apibrėžta įvadiniame susitikime (toliau – [S]). Nuspręsta visą dėmesį sutelkti į du pagrindinius ramsčius, pavaizduotus 2 lentelėje.

2 lentelė. IRP veiklos ramsčiai

RAMSTIS	TURINYS
1) Bendras priemonių ir gairių kūrimas bendriems IRP iššūkiams spręsti	<ul style="list-style-type: none"> • Dėmesys trims konkreitiems mini projektams, kuriuos atrinko RPI <ul style="list-style-type: none"> o Trikampė prekyba o Tarpvalstybinis bendradarbiavimas o Kaip vykdyti IRP
2) DG JUST e. priežiūros priemonės papildinių ir tobulinimų siūlymas	<ul style="list-style-type: none"> • Naudotojų grįžtamojo ryšio apie esamas funkcijas rinkimas • Pasiūlymai dėl papildomų funkcijų

Nustatyti šie sutartiniai veiklos rezultatai:

- „CASP 2021“ IRP gairių parengimas;
- bendros veiklos vykdymas **naudojant e. priežiūros priemonę**;
- **internetinių parduotuvių tyrimas** naudojant e. priežiūros priemonę: kiekvienos RPI internetinių parduotuvių sąrašo sudarymas ir tokio sąrašo sudarymo, atnaujinimo ir tvarkymo proceso aptarimas.

2.2 Darbo metodas

IRP buvo įvardyta kaip pagrindinė rinkos priežiūros sritis ateityje. Vienas iš pagrindinių „CASP 2021“ IRP veiklos tikslų buvo išnagrinėti iššūkius, su kuriais susiduria RPI, ir kartu sukurti priemones bei sprendimus, kurie praktiniais patarimais padėtų visoms IRP vykdančioms RPI. Dalyviai nusprendė šią veiklą

padalyti į tris mini projektus (kaip vykdyti IRP, tarpvalstybinis bendradarbiavimas ir trikampė prekyba). Toliau pateiktoje proceso schemoje pristatoma išsami metodika, taikyta IRP veiklos metu.

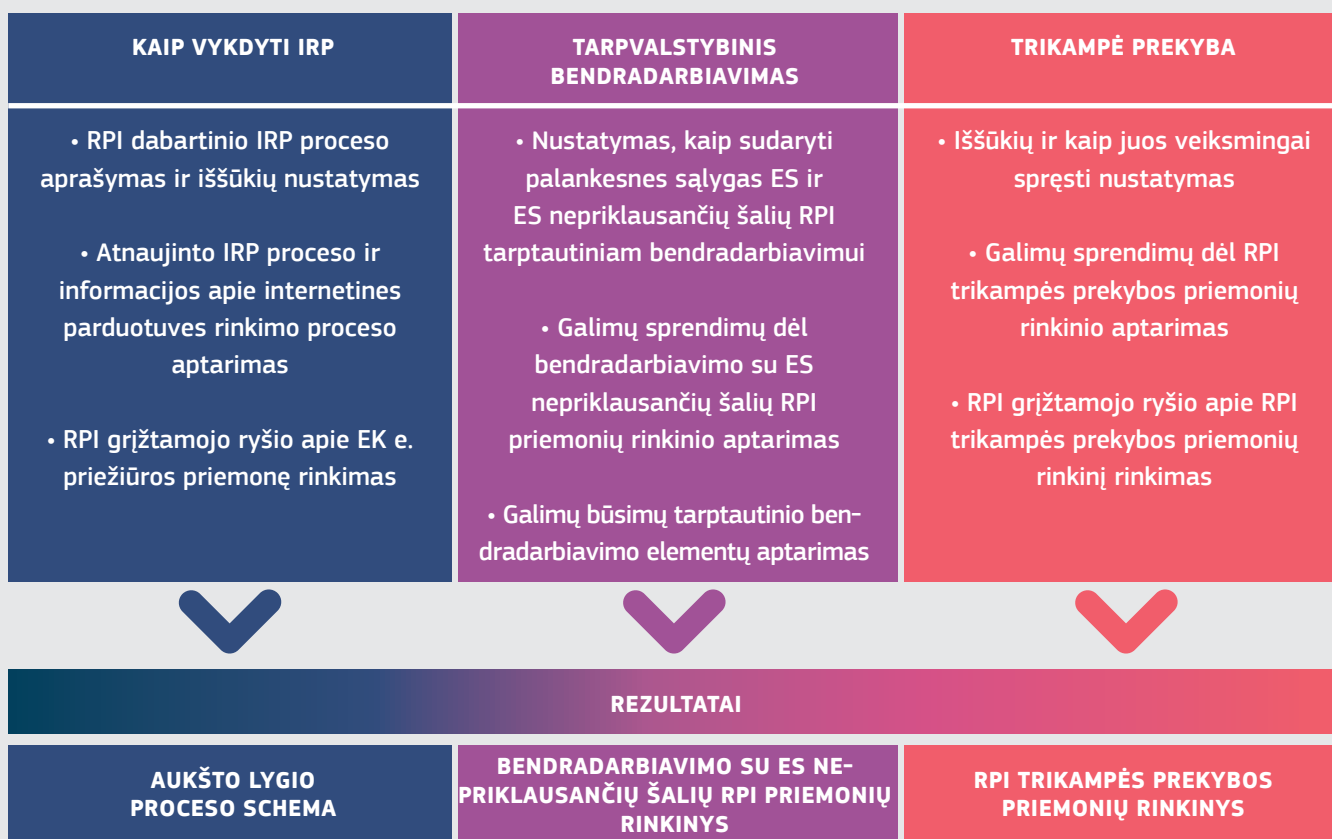
1 paveikslas. Kaip spręsti iššūkius? Mini projekto metodas

Vadovaudamosi šiuo procesu RPI internetinėje platformoje „Wiki“ bendrai kūrė sprendimus ir tarp sesijų reguliariai teikė grįžtamąjį ryšį. Be to, per tarpinius susitikimus ne kartą buvo pasitelkta bendradarbiavimo priemonė „Mural“⁴. Ji buvo naudojama grupinėse diskusijose ir pravertė plėtojant RPI bendrai sukurtas priemones.

Toliau pateiktame paveiksle apibendrinamas priemonių kūrimo procesas pagal „CASP 2021“ IRP veiklą.

2 paveikslas. Priemonių kūrimo procesas

Antroji IRP veiklos kryptis buvo skirta EK neseniai sukurtai e. priežiūros priemonei. Pagrindinis tikslas buvo remti ir skatinti priemonės naudojimą, taip pat surinkti atsiliepimus, informaciją apie galimus patobulinimus ir idėjas tolesniam koregavimui. Ši priemonė vaidina itin svarbų vaidmenį gerinant

RPI rinkos priežiūros veiklą, todėl Teisingumo ir vartotojų reikalų GD surengė jai skirtą praktinį seminarą. Jo metu RPI buvo pristatytos priemonės funkcijos ir surengtos imitavimo pratybos.

⁴ „Mural“ yra skaitmeninė darbo erdvė vizualiniam bendradarbiavimui, kai visi dalyviai gali kartu realiuoju laiku redaguoti skaitmeninę lentą.

2.3 Sprendimų nustatymas ir priemonių bei rezultatų kūrimas

Toliau pateiktoje lentelėje apžvelgiamos priemonės, sukurtos įgyvendinant tris IRP mini projektus.

3 lentelė. Bendrai sukurtų priemonių apžvalga

MINI PROJEKTAS	REZULTATAS	PRIEMONĖ
1. Trikampė prekyba	RPI trikampės prekybos priemonių rinkinys	<ul style="list-style-type: none"> Reguliavimo institucijoms skirta „Shopify“ prašymo pašalinti forma kartu su vieno puslapio paaiškinimu „Shopify“ trikampės prekybos žinynas
2. Tarpvalstybinis bendradarbiavimas	Bendradarbiavimo su ES nepriklausančių šalių RPI priemonių rinkinys	<ul style="list-style-type: none"> Tarpvalstybinio bendradarbiavimo šablonas, skirtas keistis informacija tarp ES ir ES nepriklausančių šalių RPI ES nepriklausančių šalių RPI kontaktinių duomenų katalogas (atnaujinamo dokumento kūrimas „Wiki“)
3. Kaip vykdyti IRP	Aukšto lygio IRP proceso schema	<ul style="list-style-type: none"> Pagrindinės IRP proceso dalys Aukšto lygio informacijos apie internetines parduotuves rinkimo procesas ir internetinių parduotuvių sąrašo kūrimas Geriausia patirtis rinkos priežiūros užtikrinimo srityje

2.3.1 Trikampė prekyba

Pirmojo mini projekto metu buvo nagrinėjamas trikampės prekybos modelis. Trikampė prekyba yra mažmeninės prekybos būdas, kai pardavėjas nelaiko parduodamo gaminio sandėlyje. Tai iš esmės nematoma tiekimo grandinės dalis, kuria naudojasi daugelis didžiųjų mažmenininkų ir prekyviečių tiekdamas prekes iš kitų pasaulio šalių. Buvo nustatyti šie pagrindiniai iššūkiai:

- trikampę prekybą vykdančios pardavėjos ir tarpininkai gali neprisiimti atsakomybės, teigdami, kad jie yra tik tarpininkai tarp vartotojo ir tiekėjo;
- dažniausiai nebrangūs, žemos kokybės gaminiai yra tiekiami iš trečiųjų šalių, todėl didesnė rizika, kad jie neatitinka ES saugos teisės aktų;
- negalima užtikrinti parduodamų gaminių atitikties reikalavimams, nes trikampę prekybą vykdančios pardavėjos fiziškai neprisiliečia prie prekės;
- trikampę prekybą vykdančių pardavėjų svetainėse gali būti sudėtinga atpažinti pavojingus gaminius – pardavėjas gali neturėti katalogo nuotraukų ir naudoti bendras nuotraukas;

- trikampę prekybą vykdančių pardavėjų bendradarbiavimas su RPI / priemonės.

Siekiant išspręsti šiuos iššūkius, bendradarbiaujant su „Shopify“ buvo sukurtas RPI trikampės prekybos priemonių rinkinys⁵, kurį galima apibendrinti ir naudoti su internetiniais pardavėjais ar prekyvietėmis, siekiant sustiprinti RPI ir įvairių ekosistemos dalyvių bendradarbiavimą. Šį rinkinį sudaro du dokumentai:

- trikampės prekybos žinynas, kuriame pateikiama informacija apie trikampę prekybą vykdančių pardavėjų ir e. prekybos platformų pareigas bei ES produktų saugos teisės aktus;
- šablonas, kurį naudojamos RPI gali keistis informacija ir pranešti apie pavojingus gaminius⁶.

⁵ „Shopify“ yra technologijų tiekėjas, kuris suteikia trečiųjų šalių pardavėjams pagrindines priemones ir technologijas, kad jie galėtų kurti savo internetines parduotuves. Jis taip pat sudaro palankesnes sąlygas trikampei prekybai.

⁶ [Shopify takedown request form](#)

2.3.2 Tarpvalstybinis bendradarbiavimas

Tarpvalstybinio bendradarbiavimo srityje RPI nustatė tris pagrindinius iššūkius:

- EVV nustatymas ir kontaktų užmezgimas – viešai prieinamų kontaktinių duomenų trūkumas;
- užklauso dėl gaminių saugos, kai už ES ribų įsisteigę EVV vengia atsakyti;
- taisomųjų veiksmų įgyvendinimas ir atitikties užtikrinimas – EVV iš kitos jurisdikcijos gali nesilaikyti reikalavimų.

Dalyviai šiuos iššūkius sprendė dvejopai, todėl buvo parengtas bendradarbiavimo su ES nepriklausančių šalių RPI priemonių rinkinys.

Vienas iš sprendimų buvo sukurti šabloną, pagal kurį būtų galima kreiptis pagalbos į RPI kolegas iš ES nepriklausančių šalių ir gauti daugiau informacijos apie pardavėjus (pavyzdžiui, būtiniausią informaciją apie gaminį, kurios reikia, kad ES nepriklausančių šalių RPI galėtų imtis veiksmų).

Kitu papildomu sprendimu buvo siekiama sustiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą sukuriant ES nepriklausančių šalių RPI, norinčių bendradarbiauti su ES šalių RPI, kontaktų katalogą. Turimi kontaktiniai duomenys buvo sudėti į platformoje „Wiki“ bendrinamą dokumentą, kuris bus nuolat papildomas nauja informacija.

2.3.3 Kaip vykdyti IRP

Sparti informacinių technologijų ir interneto plėtra sukėlė naujų iššūkių rinkos priežiūrai. RPI savo tradicinius metodus turi pritaikyti prie naujų internetinio pasaulio ypatumų ir priimti IRP kaip natūralią savo darbo dalį. Tam RPI parengė nuoseklų vadovą, kaip vykdyti internetinių mažmenininkų IRP. Aukšto lygio proceso schema, kurią sudaro dešimt veiksmų, buvo tobulinama visą „CASP 2021“ IRP veiklos įgyvendinimo laikotarpį. Joje taip pat aprašomas aukšto lygio informacijos

apie internetines parduotuves rinkimo procesas ir pateikiami geriausios patirties pavyzdžiai rinkos priežiūros vykdymo srityje – visa tai schemeje galima priskirti konkrečioms priemonėms.

Toliau išvardyti trys elementai ir (arba) priemonės, kurie buvo sukurti šiame mini projekte.

4 lentelė. Priemonių sudedamosios dalys

PRIEMONĖS	SUDEDAMOSIOS DALYS
1. Aukšto lygio IRP proceso schema	<ul style="list-style-type: none"> • Pagrindiniai IRP proceso veiksmai • Kiekvieno veiksmo pagrindiniai elementai • Iššūkių, su kuriais susiduria RPI • RPI geriausios patirties pavyzdžiai
2. Aukšto lygio procesas – informacijos apie internetines parduotuves rinkimas	<ul style="list-style-type: none"> • Pagrindiniai veiksmai siekiant išplėsti informacijos apie internetines parduotuves rinkimą • Centralizuoto dokumento, kuriame pateikiamos internetinės parduotuvės, sukūrimas tikslinėms paieškoms. RPI reguliariai atnaujins šį dokumentą naudodamas e. priežiūros priemonę.
3. Geriausia patirtis rinkos priežiūros užtikrinimo srityje	<ul style="list-style-type: none"> • RPI geriausios patirties rinkimas siekiant užtikrinti geresnį pritaikymą ir didesnę rinkos priežiūros vykdymo nuoseklumą

3. Išvados ir rekomendacijos

3.1 Bendros išvados

E. prekybai eksponentiškai augant, IRP svarba tik didės. Kyla naujų iššūkių, kuriuos reikia spręsti, kad RPI galėtų veiksmingai dirbti, o vartotojai būtų apsaugoti nuo pavojingų gaminių. Pagrindinis „CASP 2021“ IRP veiklos tikslas buvo išnagrinėti tris nustatytus iššūkius, susijusius su trikampė prekyba, tarpvalstybiniu bendradarbiavimu ir gairėmis, kaip vykdyti IRP, bei užtikrinti, kad IRP taptų esmine RPI kasdienės veiklos dalimi.

Pagrindinis rezultatas buvo sėkmingai nustatyti pagrindiniai IRP elementai. Taip pat buvo išsamiai aprašyti susiję iššūkiai bei surinkti esami ir nauji gerosios patirties pavyzdžiai. Be to, kaip jau minėta, kiekvienam mini projektui buvo sukurtos priemonės su konkrečiomis rekomendacijomis ir praktine informacija, kaip išspręsti iškilusias problemas (žr. 0 skyrių). Šios priemonės buvo įtrauktos į „CASP 2021“ IRP gaires, kurias gali naudoti visos ES

/ EEE RPI, norinčios pagerinti savo IRP veiklą ir taip paskatinti veiksmingesnę IRP. Galiausiai RPI buvo sėkmingai supažindintos su EK e. priežiūros priemone ir pateikė vertingų naudotojų atsiliepimų bei idėjų, ką reikėtų tobulinti.

Ateityje koordinuotos veiklos galėtų būti sutelktos į kitus su IRP susijusius iššūkius, taip sukuriant dar daugiau praktinių sprendimų ir dar labiau papildant ankstesnėse veiklose sukurtas priemones.

3.2 Įgyta patirtis

- **Visiškai skaitmeninis CASP projektas.** Dėl besitęsiančios COVID-19 pandemijos projektas „CASP 2021“, kaip ir „CASP 2020“, buvo įgyvendinamas išskirtinai skaitmeniniu būdu. Skaitmeninės komunikacijos priemonės buvo sėkmingai panaudotos komandiniam darbui gerinti. Pasitelkdamos skaitmenines bendradarbiavimo priemones, kaip antai platformą „Wiki“ ir „Mural“, RPI galėjo reikšmingai prisidėti ir panaudoti savo bendras žinias bei patirtį kartu kuriant priemones ir sprendimus IRP veiklai pagerinti.
- **Internetinio komandinio darbo efektyvumas ir projekto komunikacija.** Platforma „Wiki“ buvo labai svarbus projekto sėkmės veiksnys. Kaip pagrindinė projekto komunikacijos priemonė, ji leido rangovui nuolat palaikyti ryšį su RPI ir atsakyti į visus su projektu susijusius klausimus. Be to, RPI naudojosi platforma, kad galėtų užtikrinti sąveiką ir kartu rengti įvairius dokumentus, taip pat teikti grįžtamąjį ryšį ir tvirtinti projekto dokumentus, parengtus vykdant IRP veiklą.

- **Rinkos priežiūros kilstelėjimas į kitą lygį.** IRP yra pagrindinė rinkos priežiūros sritis ir laikui bėgant jos svarba tik didės. Dauguma RPI IRP veiklą vykdo tik retkarčiais⁷, dažnai atlikdamos tik rankinį internetinių parduotuvių patikrinimą. Todėl RPI buvo pateiktos priemonės, kurios joms padės spręsti su IRP susijusius iššūkius. „CASP 2021“ IRP gairėse pateikiami sprendimai, kurie buvo sukurti įgyvendinant tris mini projektus.

⁷ Apklausa, atliktą per „CASP 2021“ IRP veiklos įS, išvada.

3.3 Rekomendacijos

Globalizuotoje skaitmeninėje ekonomikoje akivaizdu, kad norint užtikrinti vartotojų saugumą perkant internetu, reikalingos pasaulinės įvairių suinteresuotųjų šalių pastangos. Todėl buvo parengtos rekomendacijos, paremtos IRP veiklos susitikimuose vykusiomis diskusijomis.

Vartotojams

Sekti informaciją apie pirkimo internetu pavojus.

Vartotojai turėtų atkreipti dėmesį, kad pirkimas internetu nebūtinai yra toks saugus kaip tradicinė mažmeninė prekyba ir yra susijęs su tam tikra rizika. Nors e. prekybos populiarumas didėja dėl patrauklių kainų, paprastumo naudotis ir su pandemija susijusių apribojimų, vartotojai turėtų būti budrūs ir reguliariai naudotis „Saugos vartais“, kuriuose pateikiami ES / EEE šalių RPI pranešimai apie pavojingus gaminius. Be to, visada reikia atidžiai perskaityti prekės aprašymą ir išsamią informaciją apie pardavėją, kuri padės įvertinti atitinkamo gaminio patikimumą.

Ekonominės veiklos vykdytojams

Užtikrinti aukštą gaminių saugos lygį. EVV turi sekti informaciją apie saugos reikalavimus, taikomus tikslinėje ir (arba) pardavimo šalyje ar regione. EVV taip pat turėtų siekti laikytis visų atitinkamų gaminių saugos reikalavimų, nes vartotojai, pirkdami bendrojoje rinkoje, turi teisę į saugius gaminius.

Glaudžiai bendradarbiauti su institucijomis. EVV turėtų glaudžiai bendradarbiauti su institucijomis ir greitai reaguoti į informaciją apie gaminį bei reikalavimus pašalinti, taip užtikrindami, kad jų platformose parduodami pavojingi gaminiai būtų laiku pašalinti. Paaiškėjus, kad rinkai buvo pateiktas nesaugus gaminys, labai rekomenduojama per įmonių įspėjimo apie nesaugius gaminius sistemą⁹ apie tai pranešti ES ir EEE šalių institucijoms.

Sudaryti palankesnes sąlygas bendrauti su RPI. Vienas iš pagrindinių iššūkių, kuriuos pažymėjo RPI planuodamos savo IRP veiklą, buvo susisiekti su EVV, ypač esančiais už ES ribų. EVV turėtų pateikti ir bendrinti atitinkamą kontaktinę informaciją, kai gaminiai parduodami internetu, kad RPI galėtų apsaugoti vidaus rinką nuo nesaugių ir reikalavimų neatitinkančių gaminių. Tuo tikslu naudojamas įsipareigojimas užtikrinti produktų saugą⁹ – savanoriškos priemonės, kurios užtikrinta glaudesnį EVV ir RPI bendradarbiavimą įgyvendinant rinkos priežiūros veiksmus. Pasirašiusios šalys skatinamos sukurti bendrus kontaktinius punktus ryšiu su RPI palaikyti.

Europos ir nacionalinėms institucijoms

Toliau tirti iššūkius ir dalytis ir (arba) kurti geriausia patirtį, susijusią su IRP.

RPI turėtų toliau tirti su IRP susijusius iššūkius, kad ir toliau didintų institucijų veiklos nuoseklumą. Projekto metu ir kitose gebėjimų stiprinimo veiklose (pavyzdžiui, „E-enforcement academy“) sukurti rezultatai turėtų būti toliau skleidžiami, kad būtų užtikrintas geresnis pritaikymas ir didesnis nuoseklumas Europos lygmeniu.

Užtikrinti nuolatinį grįžtamąjį ryšį apie EK e.

priežiūros priemonės naudojimą.

Siekiant toliau tobulinti sistemą ir rasti geriausia techninį sprendimą, su EK turėtų būti reguliariai dalijamasi patirtimi ir su priemonės naudojimu susijusiomis problemomis.

Stiprinti bendradarbiavimą su muitine. Labai svarbu užtikrinti ir skatinti nuolatinį keitimąsi informacija apie pavojingus gaminius. Tai ypač pasakytina apie muitinę, kuri yra pirmasis barjeras, neleidžiantis nesaugiems ar reikalavimų neatitinkantiems gaminiams patekti į ES rinką.

Puoselėti ilgalaikius santykius. Institucijos turėtų užmegzti ir palaikyti nuolatinį ryšį su EVV ir kitais platinimo internetu grandinės dalyviais. Glaudus bendradarbiavimas leidžia greičiau reaguoti, kai nustatomi pavojingi gaminiai, todėl pažeidžiami vartotojai yra geriau apsaugoti.

⁹ <https://webgate.ec.europa.eu/gpsd/screen/public/home>

⁹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/product-safety-and-requirements/product-safety/product-safety-pledge_lt

1. Kas yra CASP?

Koordinuotos gaminių saugos veiklos (toliau – CASP) sudaro sąlygas visoms ES ir (arba) EEE šalių rinkos priežiūros institucijoms (toliau – RPI) bendradarbiauti ir didinti bendrajai rinkai teikiamų gaminių saugą.

Horizontalioji veikla (toliau – **HV**) sudaro sąlygas RPI keistis idėjomis ir geriausia praktika. Vadovaujant techniniam ekspertui, kuriami bendri rinkos priežiūros metodai, procedūros ir praktinės priemonės.

Vykdam **su konkrečiais gaminiais susijusią veiklą** tikrinami įvairūs gaminiai, kurie gali kelti pavojų vartotojams. Gaminius atranka ir jų pavyzdžius paima dalyvaujančios RPI. Jie tikrinami pagal bendrai sutartą bandymų planą.

Mišri veikla palengvina horizontalias diskusijas ir apima bandymų kampanijas. Rezultatai naudojami bendriems metodams ir metodikoms kurti.

Projektą „CASP 2021“ sudaro trys HV, penkios su konkrečiais gaminiais susijusios veiklos ir viena mišri veikla. Jas per Teisingumo ir vartotojų reikalų GD organizuotas konsultacijas iš anksto atrinko dalyvaujančios RPI.

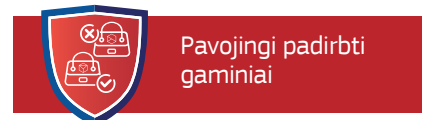
Horizontalioji veikla (HV)

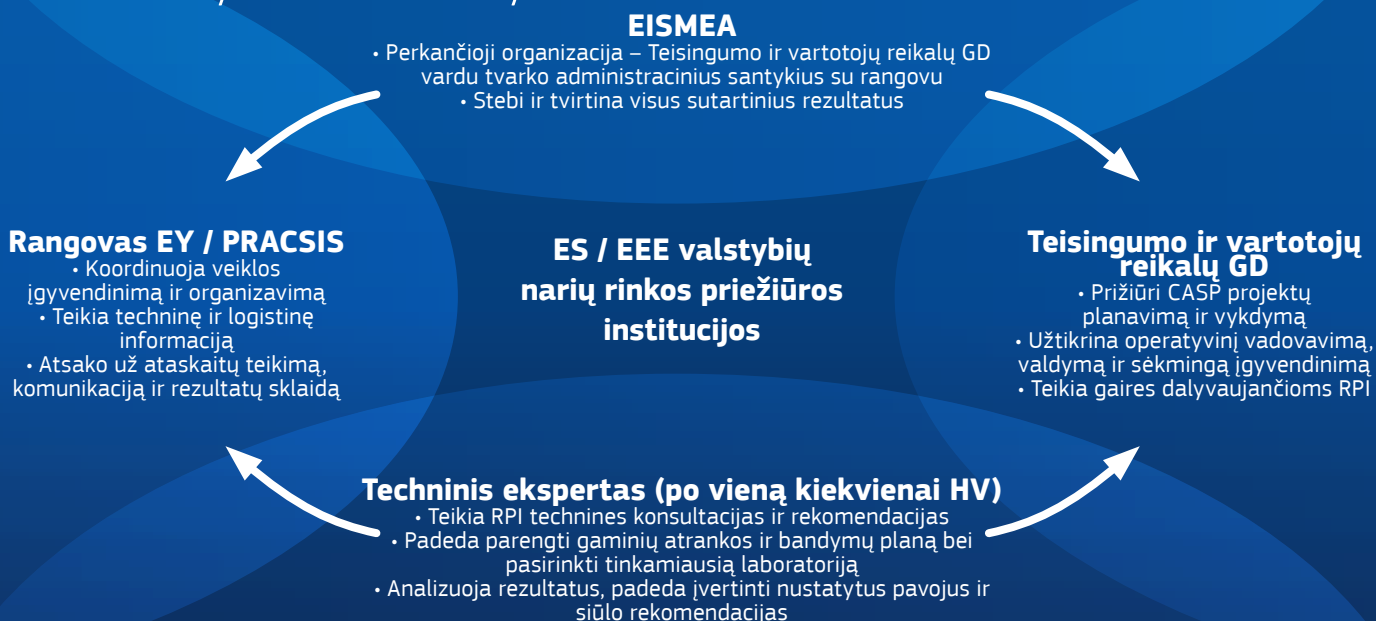
Su konkrečiais gaminiais susijusi veikla

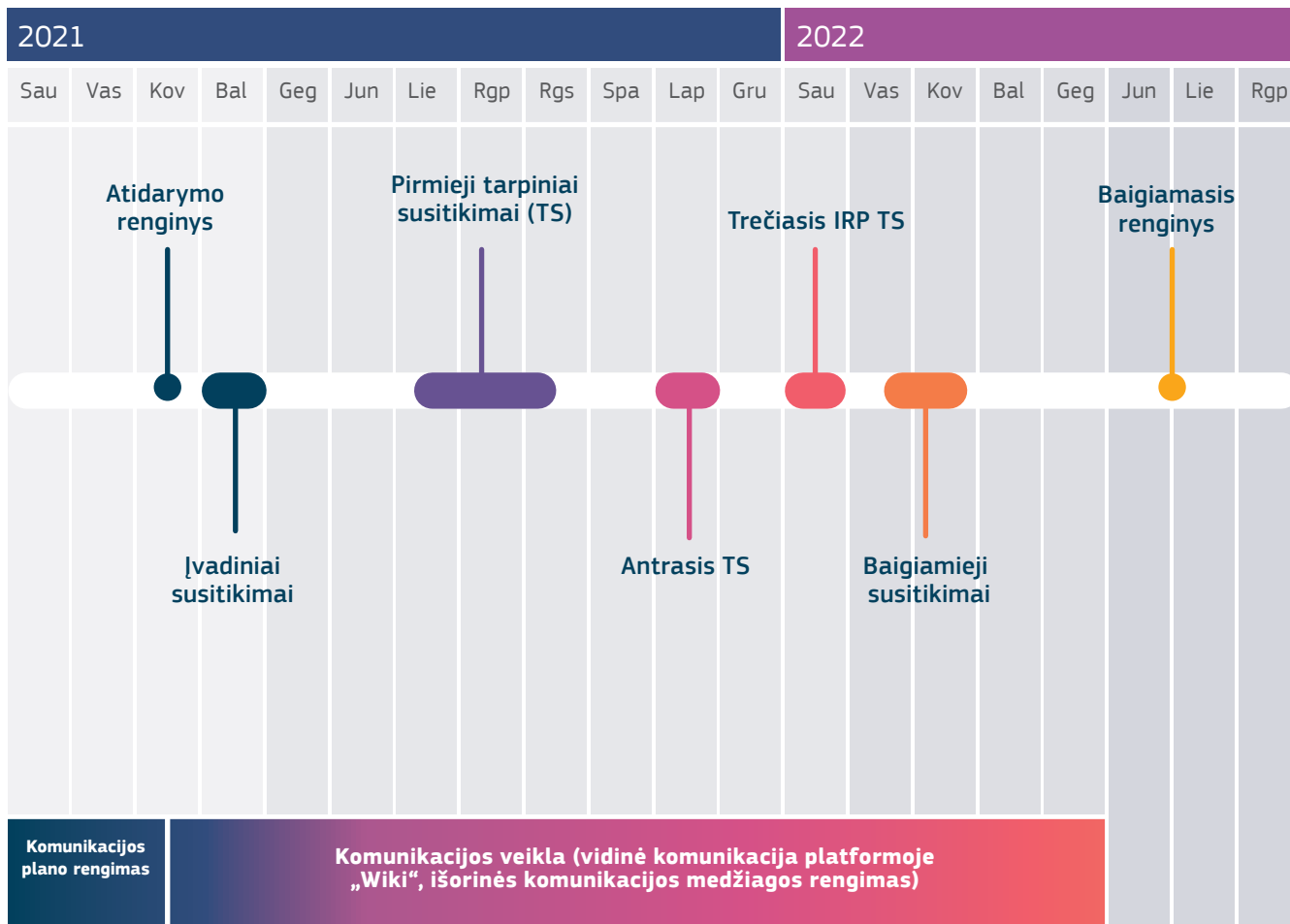
Mišri veikla

Vaidmenys ir atsakomybė

2.2. HV darbo planas

PRADŽIA	DARBAS VIETOJE	ATASKAITŲ PATEIKIMAS	IŠORINĖ KOMUNIKACIJA
Dokumentų tyrimas	Tolesni tyrimai temomis, kurios buvo nustatytos	Baigiamieji susitikimai, galutinių rezultatų pateikimas	Komunikacijos kampanijos pradžia
Pirminės išvados	Galutinis veiklos metodų patvirtinimas	Įgytos patirties patvirtinimas ir aptarimas	
Tikslų tikslinimas	Tarpiniai susitikimai, gautų duomenų integravimas	Galutinių ataskaitų rengimas	
Įvadiniai susitikimai Metodų tobulinimas	Darbo ir (arba) gairių užbaigimas ir dalijimosi žiniomis priemonių kūrimas	Sklaida	Poveikio vertinimas

3. HV metodo apžvalga

0

Procesas iki CASP

- Teisingumo ir vartotojų reikalų GD atliko prioritetų nustatymo procedūrą, siekdamas atrinkti rinkos priežiūros institucijų (toliau – RPI) bendro intereso temas.
- „CASP 2021“ horizontaliosios veiklos buvo atrinktos per konsultacijas, kurias organizavo Teisingumo ir vartotojų reikalų GD. Jos atspindi dabartinį susidomėjimą internetine rinkos priežiūra, rizikos vertinimo metodikomis ir krizių valdymu.

1

Duomenų rinkimas ir analizė

- Rangovas surinko reikalingą pagrindinę informaciją naudodamas tokias priemones kaip apklausa, interviu ir dokumentų tyrimas.
- Rezultatai buvo analizuojami siekiant nustatyti poreikius, spragas ir iššūkius.
- Projekto tikslai ir darbo planas buvo toliau tobulinami ir bendrinami vidinėje platformoje „Wiki“ kartu su pradinio tyrimo išvadomis.

4

Išvados, rekomendacijos ir ataskaitos

- Baigiamuosiuose susitikimuose RPI patvirtino atitinkamų dokumentų galutines versijas, aptarė kiekvienos horizontaliosios veiklos patirtį ir galimas išvalgas.
- Visoms institucijoms pateikiami darbiniai dokumentai / gairės ir kitos dalijimosi žiniomis priemonės, padedančios įgytas žinias pritaikyti praktikoje.

3

TS

- Per du tarpinius susitikimus buvo pristatyta kiekvienos veiklos pažanga, o RPI, padedamos atitinkamos srities eksperto, parengė įvairių gairių.
- Atsižvelgiant į temos sudėtingumą, buvo surengtas trečias tarpinis susitikimas dėl internetinės rinkos priežiūros veiklos.

2

Įvadiniai susitikimai

- Dalyvaujančios rinkos priežiūros institucijos aptarė kiekvienos horizontaliosios veiklos tikslus ir rezultatus.
- Remiantis dokumentų tyrimo ir duomenų rinkimo rezultatais, šis metodas buvo toliau tobulinamas.
- Po susitikimo darbiniais dokumentais buvo dalijamasi platformoje „Wiki“, kurioje RPI galėjo keistis savo nuomonėmis.

5

Išorinė komunikacija

Išorinės komunikacijos veikla buvo pradėta baigiamajame renginyje, kuriuo pradėta ir 2–3 savaičių trukmės Europos informacinė kampanija.

Priemonės

Galutinės ataskaitos rengiamos kiekvienai horizontaliajai veiklai ir bendrai projektui „CASP 2021“. Jos pateikiamos visomis ES oficialiosiomis kalbomis, taip pat norvegų ir islandų kalbomis bei platinamos visoms rinkos priežiūros institucijoms.

Buvo sukurti **garso ir vaizdo klipai**, kuriuose apibendrinami projekto „CASP 2021“ rezultatai.

Kanalai

Komunikacijos medžiaga skleidžiama pasitelkiant:

- *svetainę „Saugos vartai“;*
- *EK CASP tinklalapį;*
- *Teisingumo ir vartotojų reikalų GD socialinius tinklus;*
- *RPI nacionalinius ryšių kanalus;*
- *atitinkamą spaudą ir kitas suinteresuotąsias šalis.*

EUROPOS KOMISIJA

Directorate-General for Justice and Consumers
Directorate Consumers
Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System
Email: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

Europos Komisija neatsako už bet kokius su pakartotiniu naudojimu susijusius padarinius.

© Europos Sąjunga, 2022

Pakartotinio Europos Komisijos dokumentų naudojimo politika įgyvendinama pagal 2011 m. gruodžio 12 d. Komisijos sprendimą 2011/833/ES dėl pakartotinio Komisijos dokumentų naudojimo (OL L 330, 2011 12 14, p. 39).
Jeigu nenurodyta kitaip, šį dokumentą leidžiama pakartotinai naudoti pagal „Creative Commons Attribution 4.0 International“ (CC BY 4.0) licenciją (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tai reiškia, kad pakartotinis naudojimas leidžiamas, jeigu tinkamai nurodoma autorystė ir visi pakeitimai.

Norint naudoti ar atgaminti elementus, kurių autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, gali reikėti gauti atitinkamų teisių turetojų leidimą.

Informacijos apie Europos Sąjungą visomis oficialiosiomis ES kalbomis galima rasti svetainėje Europa:
https://europa.eu/european-union/index_lt

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2022

PDF ISBN 978-92-76-51835-8 doi: 10.2838/33698 DS-09-22-158-LT-N